

باسم تعالی - درس اول فلسفه درازم - سعید رحیمی

اصول فلسفی ملا صدرا (محکمت متعالیه) :

1) اصالت وجود - بنیادی ترین اصل فلسفی ملا صدراست

تأثیر عمیق و زینت رنگی به سایر مبانی فلسفی ملا صدرا مانند علت و معلول، واجب و ممکن و... دارد.

+ مقدمه الف :

در هر چیزی که می بینیم و به آن توجه می کنیم، دو مفهوم وجود و معنا به ذهن ما حضور می کند
1- وجودی (این هست)
2- ماهیتی (این چیست)

+ پس :

همه موجودات وجودی بسیار در مفهوم « وجود » مشترک اند - وحدت موجودات (وچیز وحدت اشیا)
همه موجودات وجودی بسیار در مفهوم « ماهیت » متفاوت اند - کثرت موجودات (وچیزهای مختلف اشیا)

+ مقدمه ب :

معنی اصالت : عینیت و خارجیت ، واقعیت خارجی ، منشاء آثار در خارج
معنی اعتباریت : عدم عینیت و خارجیت ، ذهنی بودن ، ساخته ذهن ، صند اصالت

+ سوال : اصالت با وجود است یا ماهیت ؟ پاسخ ملا صدرا : وجود ؛ (صدوق مفهوم وجود)

وجود - دارای اصالت است و واقعیت خارجی است
ماهیت - دارای اعتباریت است و اثری در ذهنی است
منشاء آثار خارجی می باشد
کما نشان دهنده در رنگ ها و تعینات وجودی موجودات است

+ مثال :

ما تا زمانی که موضوعیات و تعینات و حکمیت آتش را می دانیم، لوزانده نیست و چیزی را گرم نمی کند
زمانی آتش می لوزاند و گرم می کند که در عالم واقع و خارج ، موجود شود و وجود یابد.

بنابراین تا زمانی که شی ای چیزی ، وجود نیابد و موجود نشود دارای آثار نمی شود
پس : اصالت و آنچه اصل است وجودی است نه ماهیت.

② وحدت حقیقی وجود:

+ گذشت که وجود ← امری واحد در همه اشیا است و وجه مشترک همه اشیا موجود است.
دارای اصالت است و واقعیت خارجی، مصداق مفهوم وجود است.
+ بنابراین:

- ۱. واقعیت خارجی (اصالت)، امری واحد است (وجود).
- ۲. اشیا و موجودات مختلف و متفاوت در حقیقت وجود، با هم وحدت دارند و مثل هم هستند و یکی هستند.

③ تشکیک وجود:

+ گرچه وجود، امری واحد و حقیقی یکسان است ولی همین وجود، حقیقتی متکلف نیز هست و نسبت به موجودات از جهت تشکیک
+ متکلف: دارای شدت و ضعف، دارای مراتب و درجات.
+ مآل: نور ← شدت و ضعف ندارد (نور خورشید - نور لامپ، نور کغ و ...)
که شدت و ضعف از حقیقت نور خارج است و از خود نور است. (نور باطل تر یکسان با جنسی)
مثل تاریکی

وجود ← شدت و ضعف و درجات و سراتمی دارد. (وجود واجب، وجود ممکن، مقدم و متأخر، بالای و پستی و ...)
که شدت و ضعف وجود از ناصیه حقیقت وجود و وجود است، خارج از وجود زیرا خارج از وجود چیزی نیست.

④ اصل حرکت جوهری عالم طبیعت.